

Югозападен университет „Неофит Рилски” - Благоевград

Философски факултет

катедра „Социология”

КУРСОВА РАБОТА

по дисциплината

„Нови религиозни движения”

на тема

СЦИЕНТОЛОГИЧНА ЦЪРКВА

Възложил:

доц. д-р. Марио Маринов

Изготвил:

Румен Стоев Евтимов

фак. №

Освен ако всъщност някой не участва в Сциентологичната църква, вероятно не знае много за организацията. Нещата, които всички знаят за Сциентологията за някои, са почти толкова, колкото че Том Круз е неин член, че статутът и на религия е спорен (всъщност в някои страни, като Германия, той законно се смята за култ), и че нейните централни вярвания нямат много общо с ортодоксалните религии.

Личният ми интерес към темата бе провокиран не само от задачата, поставена от почитаемия доц. д-р. М. Маринов по изучаваната дисциплина, но и от един спомен при посещението ми във Виена. Тогава / 2009 или 2011 година / разхождайки се из улиците, погледът ми попадна на една сграда, оградена с ленти на бели и червени участъци / явно в сградата течеше ремонт или нещо подобно /. Не това обаче ми направи впечатление. Вдигайки поглед нагоре, видях катедрала, със статуи / кой знае, може би някоя от тях беше и на самия Л.Р. Хабърт /, в готически стил, за последното може и да бъркам, не съм много наясно с архитектурните стилове. Та, изведнъж кожата ми настръхна, стана ми някак мрачно, инстинктивно се поогледах и тогава чак забелязах надписа „ SCIENTOLOGI KIRCHE“. Оказа се, че това е централата на Сциентологичната църква базирана на австрийска територия. Разбира се бях чувал за нейното съществуване и много ясно знаех за Том Круз / макар че той не е сред любимите ми актьори – виж Шарън Стоун е друго нещо, но, че и тя е била член на сектата разбрах по-късно /. Тогава сравнително бързо забравих за странното чувство, все пак във Виена има достатъчно по-интересни неща, за да се каже, че централата на една секта може да е най-важното, което си запомнил. Сега след години, може пък да се окаже, че това е някаква моя енграма, нищо че тя определено не е в предишен живот, а точно в този, който живея! Това последното просто защото буквално часове преди да почна да пиша затворих последната страница на „Еволюцията на една наука“ на „преподобния“ Рон Хабърд. Между другото ми беше странно, как сериозна институция като БАН бе публикувала това нещо, не знам как точно да го нарека, защото от всичко, което прочетох, хич, ама хич не ми се стори наука! Но пък от друга страна годината на издаване /1994 г, / е било време на промени, в които покрай цялата суматоха, под формата на оригиналност са се появявали и доста по-странни теории и четива.

И като казахме за книгата, можем да започнем с нея. Четох я с лист и молив в ръка и честно да си кажа, малко разбрах. Добре, че имаше речник за да мога да получа някакви нормални обяснения на термините. Енграми, анатени, безсъзнателност, инженерни измервания / включително и някакъв уред, чрез който Хабърд изследва

домат на корен, за да види дали той изпитва болка!!! /, странни примери илюстриращи опитите и накрая отричане на всичко постигнато от великите теоретици и практики на психологията Фройд, Юнг, Адлер, та даже и теорията на Павлов.

Хабърд казва: „Човек не трябва да се е занимавал дълго с богове, за да знае, че водят неизменно, макар и божествено, до една твърде задънена улица. И едно инженерно проучване на мистицизма показва, че той до голяма степен се насочва към онова, което не може да се изрази точно.“ / 1, стр. 23 /. Е, гответе се, това, което не си обяснявате, ще ви го обясня, така ми прозвуча на мен. Само не си мислете, че по-нататм нещо може да ви се изясни, ако въобще умът ви не е зает с нещо безкрайно по-практично, а не с фантазмагории.

Нещото, което разбрах е, че Хабърд не признава част от постулатите на психологията и конвенционалната психиатрия, колкото и несъвършена да е била тя по онова време. За него няма такова нещо като създаване на условни рефлексии: „...Онова, което обикновено наричаме условни рефлексии, всъщност е енграмна команда, заложенa в специфичен момент.“ / 1, стр. 87 /. И така стигаме до едно от основните понятия на науката Дианетика, енграмата. Тя е нещо като неестествено преживяване от минал живот, какъвто според Хабърд има всеки човек. Човек има много енграми прилепнали към физическото му тяло като кърлежи. А кърлежът какво е – паразит, който смуче, в случая енграмата смуче от индивида и е причина той да бъде в постоянни конфликти с обществото, и в крайна сметка да се приспособи към живота и да оцелее. / човек се подчинява на основната команда „Оцелявай“, която е динамична команда и изисква действия /. Ерго, това няма да стане нито чрез хипноза, нито чрез медикаментозно покритие, а чрез намиране на енграмите и последващото им изчистване. Всъщност, анализатори определят появата на „науката“ на Хабърд като контрагеза на психологията и най-вече на психиатрията. Ровейки се из множеството материали по въпроса, открих интересни факти в подкрепа на това, как трябва да се работи за укрепване позицията на Дианетиката срещу горните две сериозни науки. Това се постига чрез предефиниране на думите. „Психиатрията“ и „Психиатърът“ лесно се предефинират, за да означават антисоциален враг на хората. Това сваля лудият психиатър от предпочитания списък от професии. Предефинирането на думите става чрез свързване на различни емоции и символи с думата. Сциентолозите предефинират думите „лекар“, „психиатрия“ и „психология“, за да означават „нежелани антисоциални елементи“. Доказателство откриваме в едно „Писмо за политиката на Службата за

комуникации на Сиентоложката църква“ / наличието на такава Служба като доказателство за стройната структура на СЦ наред с други конструкти като Проект „Рехабилитация“ и пр. / Та, това писмо датира от 05.10.1971 г., серия PR, „Пропаганда чрез предефиниране на думите“ : „...Начинът за предефиниране на дума е да се повтаря новата дефиниция толкова често, колкото е възможно. Възможно е по този начин да се предефинира медицината, психиатрията и психологията надолу и да се определят Дианетиката и Сиентологията нагоре. Това, що се отнася до думите, е борбата за общественото мнение за вяра във вашите определения, а не в тези на опозицията. Многократните усилия са ключът към всеки успех с тази техника на пропаганда.“ / 5 /

Според Хабърд енграмата е клетъчна памет и се съхранява в клетките, а най-ранната такава е малко преди зачатиято.

Негово „откритие“ е състоянието, в което се намира човек, след като енграмите му бъдат изтрети, а именно ДТ – действащи тетан нива 8 на брой. / tetan – духовно същество съществувало около 300 трилиона години, пребивавало в различни тела и след тяхната смърт влизащо в друга форма на живот / Когато „изчистените“ се окажат в осмото ниво, те вече могат да се контролират, да контролират материя, енергия, пространство и разбира се времето. Е, това ако не е научна фантастика?! И още такива неща има в Дианетиката, значението на която Хабърд обобщава в 17 точки. Ще ми се да завърша опита си за кратко разсъждение за тази наука с последната точка: „...Дианетиката предлага и дава експериментално потвърждение на една нова гледна точка за човека и неговото поведение. Тя носи със себе си необходимостта от един нов вид психическа хигиена. Посочва нов подход към решаването на проблемите, пред които са изправени правителства, обществени институции, промишлености – накратко всички сфери на човешката дейност. Подказва и нови области за научни изследвания. И не на последно място дава искрица надежда, че човекът може да продължи еволюцията си към един по-висш организъм, без да се отклонява към опасната точка на собственото си унищожение.“ / 1, стр.115 /

Е, това ще да е панацеята, само дето не видях никъде описание на това, как аджеба, става изчистването. Може би защото не съм 8 ниво тетан! Знам ли?!!

Колкото и Дианетиката да е била нова и интригуваща за времето си наука, тя се оказва недостатъчна, за да успокои духа на своя откривател. Кой всъщност е Хабърд?

Лафайет Рон Хабърд американски писател-фантаст, роден през 1911 година в Небраска. В младостта си води доста безгрижен приключенски живот, изпълнен с доста амбициозни, но нереализирани се планове. / Лорънс Райт, 5 / Участник във Втората Световна война като войник във Флота на американската армия. Това, което не може да се отрече е, че Хабърд е талантлив писател фантаст. Резултат на събираните през приключенския му период впечатления и получените знания в три престижни университета в САЩ – „Джордж Вашингтон“ / където след завръщането си се записва да учи математика и технически науки / „Принстън“ и „Секвоя“, са творбите му в три популярни и харесвани от хората жанра: фентъзи / „Последното затъмнение“, „Роби на страха“, „Повелители на съня“ / ужаси / „Страх“ 1957 г. / и като определяният от литературни критици като „космическа опера“ / „Бойно поле Земя“ и „Мисия земя“./

Хабърд обаче, в основата си е бил материален човек, бързо разбира, че писателската му дейност / макар все пак да му е донесла достатъчно активи / , не стига. По тази причина / а може би поради неизчистени енграми / през 1949 година на научна конференция той заявява: „... Да пишеш за едно пени е смешно. Ако човек наистина иска да натрупа милиони, най-добрият начин е да създаде своя религия!“ / 5 /. В две последователни години / 1950 и 1951 / той публикува „Дианетика“ и първата книга по сциентология / от английски „наукология“ / и по този начин слага началото на своята религия. Следва регистрация на църква под същото име в САЩ – 1954 година.

Макар че отрича религиите, всъщност Хабърд взаимодейства идеите си най-вече от будизма и „доукрасява“ идеологията си с известно количество научни факти и с доста по-голямо количество фантастични елементи. Те се забелязват най-добре в същността на най-висшата цел на сциентолозите – цялостно прочистване на духа.

Според Лорънс Райт , един от хората запознати с дейността на сциентологичната църква, неин анализатор и автор на книгата „Прочистване“: „...Сциентологичната църква е нещо като разновидност на гностицизма. В късната античност гностиците се опитват да намерят отговор на следния въпрос: Защо светът е толкова лош, след като е създаден уж от добрия Бог? Те стигат до извода, че светът е създаден всъщност не от Бога, а от дявола. Също като сциентолозите, гностиците се смятат за интелектуален елит, който е посветен в тайно знание, отличаващо ги от безразсъдната тълпа на простосмъртните. Тайното знание служи на гностиците, както и на сциентолозите да поддържат чисти благородните си души в един необратимо пропаднал свят. И така да се доближат до целта си: самообожествяването на човека.“/ 4 /

Райт отбелязва, че в своите проучвания и анализи на философията на сциентологията, всъщност не открива нищо просвещаващо и благоприятстващо воденето на по-добър живот. И независимо, че „Дианетика“ е създадена като контратеза на традиционната психиатрия и психотерапия, тя използва подобни терапевтични подходи. Доказателства се откриват, както се казва от първа ръка, в едно писмо на писателят Уилям Бъроуз до Алън Гинсбърг. В него той пише:

„...Сциентолозите го правят без хипноза или наркотици, просто превъртат лентата напред-назад, докато травмата не бъде заличена”. / 5 / Явно на Бъроуз все пак са му изчистили енграмите, защото по-нататък в писмото си той пояснява, че методите на Хъбърд отчасти помагат за определени промени в живота му. И както в поговорката, че „повторението е майка на знанието“, така и посветените / одитори, шамани, терапевти или както и да ги нарече човек / трябва да повтарят методиките на Хъбърд за чистене на енграмите поне 15 часа за първата „въвеждаща“ фаза / кой знае колко време ще да са нужни за следващите фази?!! /

Райт пише: „...Забелязал съм, че сциентолозите често имат празен поглед, какъвто всъщност би имал всеки след петнайсет часа повтаряне на онова, което Хъбърд описва; трябва да се отбележи и, че за да стои един одитор / одиторът е човек, който използва техниките си, за да помага на хората да възвърнат обратно паметта и способностите си. Този вид, който според Хъбърд човек наистина притежава като същество – не само като материя, но и като духовност /, петнайсет часа, в нормалния свят на психотерапията това би струвало много пари и за това нищо чудно, че първоначално сциентологията е разчитала само на дълбоко убедени одитор-доброволци“. / 5 / Е, освен петнайсет часови сеанси, има доста други препоръчани от Хъбърд техники, съдействащи за бързи терапии: упражнения за изчистване на „ненавист“, „лайф коучинг“ - прераждане, тренинги / с първични писъци, с бой с възглавници, с постене, с прочистване на червата / - вместо по-продължителните търсения на традиционната психотерапия.

В своите книги Хъбърд дава подробни разяснения относно принципите на сциентологията, в „Дианетика“ се споменава и за някои „техники“, едва ли обаче, можем да смятаме, че завесата е била повдигната докрай по отношение на всички използвани техники за промиване на човешкия мозък, каквато всъщност / според мен / е главната цел на подобни секти и религии.

Тук ми се ще да вмъкна един цитат на Преподобния Хабърд, открит при търсения на материали по темата: „... Сега, ако става въпрос за пропуск, при който е много важно дали този човек действа, или действа както желаете, в междуличностните отношения, един от най-мръсните трикове е да закачите човека на „може би“ и да създадете объркване. И тогава създайте объркването до степен, че решението ви всъщност е имплантирано хипнотично. Начинът, по който го правите, е много прост: когато лицето излезе с аргумент срещу вашето решение, вие никога не се изправяте срещу неговия аргумент, а се изправяте срещу предпоставката, на която се основава неговият аргумент. Това е правилото. Той казва: „Но моят професор винаги казваше, че водата кипи при 212 градуса“. Казвате: „Вашият професор на какво?“. „Моят професор по физика.“ „Какво училище? Как разбра?“ Напълно извън пътя! Вече не спорите дали водата кипи при 212 градуса или не, но спорите за професорите. И той ще стане много раздразнен, но няма да знае съвсем какво го дразни. Можете да направите това толкова сръчно и толкова изкусно, че всъщност можете да създадете объркване на дълбочината на хипноза. Лицето просто се спуска по скалата на тона до степен, в която не е сигурен в собственото си име. И в този момент казвате: „Сега, вие се съгласявате да излезете и да извадите водата от кладенеца, нали?!“ „Да, нищо!“ И той ще излезе и ще изтегли водата от кладенеца“ Лекция на Рон Хабърд, 20.05.1952 г. / 6 /

Коментарите са излишни.

В този аспект съществуват секретни документи / които Райт очевидно е виждал, но не посочва източниците си /, доказващи, че „техниките“ на Хабърд са били използвани от американското правителство в т.н. „Проект Камелот“. Въпросният проект е: „иницииран през 1963 година от плановици в Службата за научни изследвания и развитие на армията, които са загрижени за борбата с вдъхновените от СССР „национално-освободителни войни“ в страни като Куба, Йемен, Белгийско Конго и други Латиноамерикански страни. Те бяха готови да повярват на това, което експертите казваха от 1945 година насам: поведенческата експертиза имаше много важен, може би най-важният принос за победата на Студената война над комунизма. Тяхната цел – не по-малко от прогнозирането и контрола върху социалните и психологически предпоставки на революцията в Третия свят – отразяваше най-пищните амбиции на психологическите експерти.“ / 9 /

Но да се върнем към нашата тема. Последно ставаше дума за това, техниките за изчистване изискват финансиране, поради своята сложност и продължителност, и

защото дават уникалната възможност / по-горе вече споменахме за това какво може да прави богоподобният човек / да въздейства на какво ли не щещ, включително и за богатство, известност и пр. За да станеш богоподобен човек и да получиш свръхестествени способности трябва преди това и ти да дадеш, и така на практика единственото безплатно нещо в църквата е началото. Тоест, трябва да търсим последователи такива, които могат да осигурят сериозни постъпления. И тук би могло да се намери обяснение на факта, че много холивудски знаменитости са членове на Сциентологичната църква. Признати актьори като Том Круз, Джон Траволта, Шарън Стоун, музиканти като Чък Кърия, Шака Кан и др., са сред най-ревностните сциентолози, и за никого не е тайна, че те разполагат с огромни състояния.

Джейсън Бег – холивудски актьор, твърди че: „...е изхарчил близо 1 милион долара за дарения, материали и курсове, свързани със сциентологията. Един от основните източници на информация ползвани от Райт,- Пол Хагис, успешен и талантлив сценарист и режисьор / „Казино Роял“, „Сблъсъци“ /, също похарчил солидно количество средства. Хагис станал сциентолог през 1975 година, когато бил на 21 години, а през 2009 г., 34 години по-късно, когато вече бил разочарован, а и достатъчно преуспял, за да се справи с натиска и заплахите, за които знаел, че непременно ще последват отстъпничеството му, се отказал от членството си“. / 5 /

Разбира се всеки от тези знаменитости има право да разполага с авоарите си както намери за добре, на мен лично ми е интересно, как точно техните мозъци са промити до толкова, че да не виждат фантастичното начало в цялата тази история. Но от друга страна, хората на изкуството са податливи на такива влияния / може би повярвали, че пречистването води до професионален успех и лично удовлетворение /, дали от преситеност от реалния живот, дали поради някаква предразположеност на духа, кой знае.

Сциентологичната църква е организация със специфична структура и йерархия. Тя включва и такива формирания като „Служба за специални въпроси“ и Отряд „Проект Рехабилитация“ „...Първата структура изпълнява всякакви секретни поръчения, давани от висшето ръководство на сциентолозите, в това число: следене, домогване до лични данни, оказване на психологически и финансов натиск, предизвикване на семейни проблеми и др. Според данните, втората структура представлява средство за принуда и манипулиране на членове на организацията, които са проявили съмнение в учението“. / 5 / . Ясно е, че работещите в отряда „Проект

Рехабилитация“ вършат доста отговорна работа, а мотото им е зададено от самия техен Гуру, който казва: „...Когато човек се записва на наш курс, смятайте, че е станал наш за всички времена до края на Вселената. На никого не позволявайте да отдава на сциентологията само част от себе си!“ / 6 / С други думи: Не си мислете, че лесно можете да напуснете лоното на нашата църква!!! Въпреки всичко има и достатъчно на брой напуснали лоното, които са ярък пример за тотално разстроени личности, със съсипеано здраве и разрушена психика. В книгата на Л. Райт има споделени разкази на бивши членове, които свидетелстват, че са безвъзвратно увредени или, че им трябват години за възстановяване. Книгата предава: „...трагичните разкази на хора, които са се опитали да избягат, но не са успели поради липса на воля или по принуда от страна на църквата. В повечето случаи желаещите да се „отпишат“ били дори възпирани физически. Някои от информаторите на Райт, успели въпреки всичко да се измъкнат, сами пишат за ужасяващите крайности, на които са били подлагани. Спомнят си как са чистили подове с четки за зъби и как са ги карали да пълзят часове наред по изкуствена трева, докато коленете им се разкърват, но защо са го правили, така и не обясняват.“/5 /

Всъщност Сциентологичната църква не се различава особено от други подобни секти и движения, що се отнася да брани ревностно вече вербуваните да не напускат организацията. Започва се колкото може по отрано, така щото до момента има няколко поколения деца израснали в семейства на високопоставени сциентолози, не познаващи друго освен спазващия строг регламент на живот, суров и почти аскетичен, във вътрешните кръгове на организацията. Например дъщерята на Актуалният ръководител на църквата Дейвид Мискевидж – Джена, описва как от две годишна, заедно с други деца е отгледана в нещо като нашите детски градини, които наричали ранчо. На практика децата са се виждали със своите родители само за определено време /един час/. През другото време те са имали различни занимания, в които им се разясняват задълженията и малко уроци, в които основната преподавана материя е от теорията на Сциентологията. Е, понякога малко география, математика, четене, но основното е ясно.

Джена Мискевидж казва: „...Когато бяхме на седем, имахме мазоли и мехури. Ръцете ни се вкочанясваха, когато ни караха да ги забиваме в ледената вода на някой поток в търсене на камъни. И пареха заради копривата, когато ни караха да скубем плевели от изсъхналата пръст. Независимо колко болни бяхме на нас не ни даваха

лекарства , за да облекчим болката или да свалим температурата“. / 5 / Последното – да се отказва медицинска помощ и лечение - е честа практика в сектите, явно и сциентолозите го практикуват, което не е чудно, като се има предвид отношението на Хабърд към медицината, в частност ненавистта му към психиатрията.

Сциентолозите бранят ревностно своята религия и са безпощадни към критиците и. Основни оръжия използвани в тази борба са съдебните дела, особеност на които е, че те се водят не толкова с цел непременно да бъдат спечелени, а по-скоро да държат в напрежение, да тормозят противниците и да ги обезкуражават. Доказателство за такива дела дава Л. Райт в своята книга, като цитира два характерни случая: „...Полет Купър , която през 1971 година написа един от първите материали по въпроса – „Скандалът със сциентологията“, твърди, че е била подлагана на смъртни заплахи, деветнадесет дела, подслушвания и други подобни форми на тормоз, като например, разпространяване на слухове, че е проститутка, изписване на телефонния и номер в мъжки обществени тоалетни. Освен това тя е обвинена в отправяне на бомбени заплахи, в лъжесвидетелство и в крайна сметка, преди да бъде оправдана става анорексичка и прави опит за самоубийство“. / 5 /

Когато говорим за Сциентологичната църква, не можем да подминем въпроса за това, какво се случва в нашата страна. Ако перефразираме една известна мисъл, след като установихме Що е Сциентологията / без претенции за каквато и да е изчерпателност / , можем да се запитаме и Има ли тя почва у нас?!!

Първите опити за проникване на сектата в България датират от 90-те години на миналия век. Не ясно точно кой и кога, но за първи път да бъде регистрирана сектата като вероизповедание искане е представено през 1992 година. / някой си Светослав Памуков / Тогава след консултация с дирекция „Вероизповедания“ към МК и получено отрицателно становище, съдът отказва регистрация. / по традиция в страните, в които СЦ няма регистрация и официално разрешение за дейност, тя работи под прикритието на търговски фирми, а това е потвърждение на факта, че в СЦ религиозният елемент е само фасада, зад която се крият икономически интереси /. Явно обаче, това не е разколебало привържениците на сектата, не е ясно как точно, но през 1994 г. сериозна институция като БАН издава „основополагащия“ труд на Хъбърд „Дианетиката: еволюция на една наука“ / Доц. М. Маринов спомена за скандал съпътстващ това издание, но за съжаление не съм запознат, по това време не съм предполагал, че някога ще се интересувам от сциентологията / Следва затишие, за да дойде 2006 година,

когато представител на американската централа на СЦ Мартин Уйтмън се интересува как става регистрацията и година по-късно германска гражданка с български произход Диана Шолц също да търси отговор на въпроса за регистрацията.

По данни на Центъра за изследване на нови религиозни движения – ЦПНРД: „...Основните организатори и активисти на сектата са от чужбина. Сциентолозите в България се представляват от белгийското семейство Марк и Моник дьо Турк. Основен двигател на дейността в България е Марк дьо Турк и неговата фирма за мениджмънт и семинари „IDEAS“, ведно с неговите официални сътрудници и неофициални съмишленици. Той идва в България през 2005 година по линия на проект на програмата PHARE за „укрепване на човешки ресурси в държавната администрация“. По тази линия влиза като консултант в МС и започва да организира курсове в Министерството на държавната администрация и административната реформа. / 7 /

По нататък в изследването се посочват и други акции на емисари на СЦ, касаещи основната цел на сектата в България – „разпространение на нейните идеи и инфилтрирането по възможност във всички йерархични и управленски структури на държавата чрез привличане на водещи личности към сциентоложките идеи“. / 7 /

Основни организатори на дейността са „Център по дианетика“ и „Консултативна група по дианетика“. Тези и подобни формирания „не стоят мирно“ и продължават работата си по най-различни способности. Известни са случаи на намерена литература в различни региони на България – София, Пловдив, Пазарджишко, Ямболско, Плевен, Добрич. Освен това има данни, че в Пазарджик например, действа организация „Нарконон“ / работеща уж за преодоляване на наркозависимостта / а също се споменава и „Криминон“ / занимаваща се с криминалните прояви сред младите хора. / 7 /

За това как действа СЦ у нас има доста интересен материал на разследващата журналистка на вестник „Стандарт“ Ирен Делчева, която е от малкото успели да се внедрят в действащо формирование на сектата.

<https://bogolubie.blog.bg/drugi/2012/03/10/sekta-prodava-shtastie-za-2500-iv.918040>

За мен беше интересно четиво, при все, че се съобразявам с мнението на уважаемия доц.д-р. М. Маринов, за мотивите, с които се публикуват подобни материали.

Много може още да се пише за СЦ, темата увлича, разбира се за този, който се интересува. Бих искал да завърша с едно определение за характера на „учението“ на Хъбърд и неговите методи/механизми. То е на д-р Абграл, психиатър от Тулон /публикувал в „Тайната на сектите, Жак Кота и Паскал Мортен. / 6 /

Той казва: „...Сциентологията е секта, която си служи с медицински и парамедицински способности, близки до тези на медицината и психиатрията. Нейната идеология се базира на индоктринирането, менталното манипулиране и подчинението. Тази доктрина може да има тежки дори драматични последици за субекта, да го доведе до лудост или до смърт.“

Това е. Така че, чуете ли Сциентология, Хабърд, Дианетика, не се сещайте веднага за Том Круз и Джон Траволта. Просто четете сериозно и внимавайте!!!

Използвани материали:

1. Хабърд, Рон, Л. – „Еволюцията на една наука“, издателство на БАН, 1994 г.
2. Баркър, А. – „Новите религиозни движения. Практическо въведение“ Издателство „Литавра“, 1997 г.
3. Маринов, М. – „Нови религиозни движения“, Издателство ЮЗУ „Неофит Рилски“, 2011 г.
4. <http://www.pravoslaviето.com/inoverie/scientology/index.htm>
5. <http://newspaper.kultura.bg/bg/article/view/20928> - КУЛТУРА, За Сциентологиата
6. <https://bccrwp.org/solution/scientology-vs-psychiatry/>
7. <https://frognews.bg/inteviu/panaiotova-stsientolozite-promivat-saznaniето-svoite-posledovateli.html>
8. <https://infocultbg.org/index.php/2010-07-26-10-56-44/270-2015-01-31-21-24-44>
9. <https://medium.com/@kopche/%>